

"Kötelező olvasmány is jelenthet élményt!"

Beszélgetés könyvről, olvasásról Gurbán Györggyel, a Hajdúszoboszlói Városi Televízió főszerkesztőjével

2013. június 23-26. között az „Olvass többet!” nemzetközi irodalmi vetélkedőn kiemelt helyezést elért diákok részt vehettek az immáron harmadik alkalommal megrendezett „Olvass többet!” táborban.

Az egyik napon ellátogattunk a helyi televízió szerkesztőségébe, ahol betekinthettünk a média világába. Ekkor alkalmunk nyílt arra is, hogy elbeszélgessünk a Hajdúszoboszlói Városi Televízió főszerkesztőjével, Gurbán Györggyel a könyvekről és az olvasási szokásokról.

Meg tudná fogalmazni, hogy mit jelent Ön számára az olvasás?

Számomra természetesen nagyon sokat jelent, hiszen egész életemben újságíró szerettem volna lenni. Ehhez pedig elengedhetetlen volt, hogy az ember megfelelő minőséget és mennyiséget olvasson. Nagyon fiatalon, már az iskolakezdés előtt tudtam írni és olvasni, habár ez egyáltalán nem nyerte el a tetszését általános iskolai tanítóimnak. Anyám is pedagógus volt, és az iskolában megígértették vele, hogy nem tanít meg idő előtt olvasni. Nos, ő állta a szavát, azonban az élet közbeszólt. Az udvarban, ahol laktunk, volt egy nálam két évvel idősebb fiú, akinek nagyon nehezen ment az írás és az olvasás. Délutánonként járt hozzá egy tanítónő korrepetálni, én meg az a fajta gyerek voltam, aki mindig azt akarta csinálni, amit a másik. Így amíg őt próbálták megtanítani olvasni, nekem is sikerült ezt a képességet elsajátítani. Szegény édesanyámnak aztán persze eredménytelenül magyarázta, hogy nem ő volt a „bűnös”.

Fel tudná eleveníteni gyermekkori élményeit, melyek az olvasással kapcsolatosak?

Mivel tanító családból származom, az egész család arra törekedett, hogy minél hamarabb megismertessenek a könyvek világával. Nálunk hétköznapi dolognak számított az olvasás. Főleg a nagyapám volt az, aki rengeteget mesélt nekem, már egészen pici koromtól kezdve.

Ön szokott felolvasni a gyermekének?

Természetesen, habár ez a mai világban már sokkal nagyobb kihívást jelent. A gyermekeket számos inger éri. Például én 14 éves voltam, amikor először televízió került a családba; ma már ez szinte elképzelhetetlen. Ma már sokkal inkább nézik a meséket, a könyvek filmfeldolgozásait, mintsem olvassák azokat. Pedig a könyvek elolvasása sokkal intenzívebb élményt nyújt, hiszen magunknak kell a karaktereket elképzelnünk. Világot teremtenünk, amiben a történet játszódik, nem mindent készen kapunk a televízió képernyőjén keresztül. Nehéz megszerettetni a gyerekekkel az olvasást, de a kedvüket annál könnyebb elvenni tőle. Ha el akarjuk érni, hogy a gyermek ne akarjon elolvasni egy könyvet, kötelező olvasmánnyá kell tenni. Azonnal utálni fogják sokan.

Kötelező olvasmányok... Hogyan viszonyult hozzájuk gyermekként?

Nem szeretnék hazudni, én sem olvastam el mindegyiket. Azonban voltak köztük olyan könyvek, amiket én is nagy élvezettel olvastam. A gyermekem most végezte el az ötödik osztályt, s éppen A Pál utcai fiúk volt a soros. Emlékeztem, hogy gyermekként mennyire

szerettem azt a könyvet, így újra fellapoztam. És számtalan olyan dologra jöttem rá, amire 10 évesen az ember nem tud figyelni. Tehát a kötelező olvasmányokkal nincsen semmi baj, hiszen érdekes könyvekről van szó, viszont szerintem gyakran túl korán, rossz életkorban kerül a diákok kezébe egy-egy írás. Sajnos ez a helyzet a versekkel is. A költeményeket meg kell érteni, elég érettnak kell lenni ahhoz, hogy tudjuk, milyen jelentés áll a szavak mögött. Erre pedig szerintem nem áll még készen a fiatalabb korosztály.

Meg tudna nevezni kedvenc író, költőt és esetleg egy művet?

Elgondolkodtató kérdés, hiszen mindenfélét olvastam, és nagyon nehéz lenne leszűkíteni a kört csupán egy konkrét személyre vagy könyvre, illetve versre. Nagyon szeretem Adyt, rengeteget olvastam tőle, az életébe is igyekeztem betekintést nyerni. Volt olyan szerencsém, hogy nemcsak az érettségim, hanem később az egyetemem is őt húztam ki tételként. A másik író, aki igazán közel áll hozzám, hiszen a szakdolgozatomat is róla írtam, Karinthy Frigyes volt. De a végtelenségig tudnám sorolni, hogy kitől és mit olvastam szívesen.

Mit tanácsolna a mai fiataloknak a kötelező olvasmányokkal kapcsolatban?

Elsősorban azt kérném a fiataloktól, hogy próbáljanak kicsit pozitívabban hozzáállni ezekhez a könyvekhez. Ne utálják már akkor, mielőtt elkezdik olvasni! Nyilvánvalóan minden kötelező olvasmány okkal vált azzá. Mindenben meg lehet találni a jót, egyszerűen csak el kell vonatkoztatni attól, hogy ez egy teljesítendő feladat.

Ha lehetősége nyílna rá, hogy találkozzon egy napjainkban már nem élő íróval vagy költővel, ki lenne az? És miért ő?

Hiába gondolkodom, ismét nem tudok csak egy embert kiválasztani. Szívesen visszamennék például a '20-as, '30-as évekbe, és leülnék az asztalhoz, ahol mondjuk Babits, Kosztolányi és Karinthy beszélget. Azt hiszem, nagyon sokat tanulhatnánk tőlük. A másik költő, akivel találkoznék, Ady. Megannyi történetet ismerünk róla. Tudjuk, milyen volt, szeretett nagyvilági életet élni, szívesen mulatott éjszaka is. Egyszer felkeresték késő éjszaka, hogy szükség lenne rá, mert le kell fordítani egy francia verset. Ő pedig az elfogyasztott, alkoholban igen gazdag italoknak köszönhetően nem igazán tudott már se írni, se olvasni – csak hallani. Mégis tollba mondta fejből magyarul a verset, tökéletes rímeléssel együtt. Az ilyen sztorik megélnének egy időutazást...

Azt hiszem, mindenki, aki valamilyen formában részt vett a beszélgetésen, hatalmas élménnyel gazdagodott. Én pedig igazán kivételesnek érzem magam, hogy megismerkedhettem az újságírás világával, és egy olyan személlyel találkozhattam, aki számára az olvasás valóban egy külön világot jelent.

A riportot Domokos Fanni, 12. B osztályos tanuló készítette.